

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu iméni prékmurske evang. šinorije reditel
i vďávník: FLISÁR JÁNOŠ,
Murska Sobota.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ M. Sobota.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mēsec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

Düh reformácie.

V eti dnévaj, gda se z Bože milošče pá približávamo k 31.-omi oktobri, se vsáki veren evangeličanski človek preveč gôstokrát more obrnóti prôti Wittembergi i misliti si na velko i znamenito delo Luther Mártona, na delo verepoprávľanja. Zdaj vsáki evangeličanski človek more pred svojo düšo postaviti tó pitanje: Ka so pomēnili wittemberški dogôdkí té i ka pomēnijo tisti za nás dnes?

Od tistoga, ka so pomēnili té nemo dosta gučo, ár tó vsi moremo znati, da je tisto Bože rêči obládnost bila obri človečega mišľenja, obládnost v Bôgi mér nájdôče vere, obri človečega vüpanja v svoji delaj i svoje lastivne môči, obládnost dühá obri litere, obri zapiska.

Tak je, tó moremo znati, ár smo se tó vsi včili i tó smo vsi čüli. Ali z tém smo pa ešče nē dáli odgovora na tisto za nás tak preveč znamenito pitanje: jeli je tisto, ka je reformácia dála človečánskomi národi, žé zgübito na nás gledôčo znamenitost i môč? V eti težki i žalostni dnévaj, gda okôli nás vse prašči i vse se rüši, se pri nás znôva zglási ono žmetno pitanje: jeli tisto, ka mi za reformácijo imenüjemo, ešče má v sebi živilnja môč, ali je pa žé mogôče obstarelo? Denēšnji časi nam tó glásijo, da reformácia i z tem evangeličanstvo tüdi dnesdén má v sebi živilnja velko môč, i rávno záto ne preminé, kak je žé tak dosta preminolo v

človečanstva zgodovini. I z tém je pa tēsno vküperzvězano ono drügo, preveč praktično pitanje: jeli človečanski národ na tistoj pôti misli nájti svojega šorša, svojega živilnja pobôgšanje, svoje dužnosti pravično spunjávanje, štero pôť je njemi Bôg v reformácii pokázo? I tó pitanje nas pripela do toga, ka je prav za prav düh reformácie, brezi šteroga nega reformácie.

Düh reformácie je Boží düh, kak je v človeča srca prihájao i prihája ešče dnesdén, v svojem deli je pa več vrste. Pri etoj priliki samo té náiznamenitejšē omēnim.

Düh reformácie je — düh pokornosti, ali nē prôti lüdém, nego prôti Bôgi. Reformácia tüdi dnesdén vsákomi človeki tó glási: nevole, trplénja, žalosti, vdárci, grēhi li samo te minéjo, či človek ne postávi samoga sebé v sredino i v cēlom svojem živilnji ne dela samo za tó, naj svojo volô more postaviti na prvo mesto, nego te či človek na vse po Božoj zapovēdi gléda, dela, oprávla, i kakoli ga naj stáne i košta, edino samo Bogá bôga. Ár je bôgše Bôgi slüžiti, liki pa lüdém.

Ali düh reformácie je pa tüdi — düh vernosti. Tó telko pomēni, da evangeličanski človek ne pozna razlike med vékšimi i med ménšimi dužnosti, med vékšimi i med ménšimi ôpraviciami, med vékšim i ménšim pozvánjom, ali tüdi pa nemre i ne smē tó praviti, jas sam žé vse včino i opravo, ka mi je včiniti i opravití trbelo,

záto zdaj žé lěko počivam. Důh reformácie, důh vernosti vsigdár pázi i poslůša na Božo rěč: Bojdi veren notri do smrti. Tak je důh reformácie človeka do groba trpěče vernosti, v vsákóm pozvánji, deli na verno i pošteno dělo zavězo, znajōči, da smo mi lůdjé samo šafarje, od šafara se pa tō želē, naj se vsigdár za vernoga nájde.

Důh reformácie je tůdi — důh lůbėznosti. V reformácie vsákóm deli lůbėznosti důh more goreti. Prōti Bōgi skázana lůbėzen ga hráni, i prōti lůdém skázana lůbėzen njemi pa mōč dá. Tá lůbėzen je navkůpna, univěrzálna, ne pozna nikši zaděv i nikši granic. Té důh, důh lůbėznosti edino obláda nevošćenost i neprijátelstvo. Tá lůbėzen správi i prinesé právi, istinski mēr v človeča srca, v človečansko družbo, med rázne držáve, národe i vadlůvánja. Tá lůbėzen premōsti med lůdmi od lůdi postávlene globoke prepáde.

I na zádne je rávno záto důh reformácie tůdi — důh obládnosti. Tak je, ár je té důh Kristušov důh. Kristuš pa nemre biti premágani, ár je Kristušovo dugovánje Bože dugovánje. Gde i kama Kristuš vodi, tam obládnost i dika jeste.

Na vse tō mogōče nikák tō právi, da je vse tō lěpo, ali vse tō je li samo

teorija, ali istinitost pa z svojimi nevolami, grēhi, trplěnji, žalostjov, tō lěpo teorijo porůši i vniči. Na tō pa samo etakši odgovor lěko dám, da je falinga rávno v tom, ár je človek neveren pōstao k důhi reformácie, neveren je pōstao k Kristuši. Gde nega pohornosti prōti Bōgi, nega vernosti v vsej dugovánjaj, nega lůbėzni prōti Bōgi i prōti lůdém, tam se ne čůdůjmo, či lagvija i greh kralůjeta. Ne čůdůjmo se, da človek tam premágani postáne, ár je človek sam v sebi li nezmožen i slab. Edino z Kristušovim důhom, z důhom reformácie pa zmága obri vsega.

Reformácie, verepoprávnanja svėtek svėtmo záto v pokornosti, v vernosti i v lůbėznosti. Lůbmo svojo evangeličansko cėrkev tak, liki so jo lůbili naši očácke, ki so pripravleni bili za njō goriáldůvati svoje zemelsko premoženje i ešče svoj žitek. Po nedelaj i svėtkaj se z radostjov paščimo v cėrkev, živmo večkrát z Kristušovov svėtov večěrjov, domá pa čtimo z cėlov svojov družinov svėto pismo, radi popėvajmo naše evangeličanske cėrkvene pesmi tak v cėrkvi liki domá, i nepozábmo tůdi vrėlo Bogá moliti. Či bomo tō činili, té ne bomo samo po iměni reformácie deca, evangeličanci, nego tůdi v důhi, v srci.

Občine sirotič.

Pripověst. — Poslov. Flisár Jánoš.

Siromák težák, občine vrėli, důšnověsten, veren delavec, je obetežao i ně je več stano zpostelė. Tá se je odselo vu ono bōgšo domovino, gde nelōčijo lůdi pōleg stána i vrėdnosti. Z-derov si je slůžo vsagdanějnji krůh i tak se poskrbo za ono potřėbčino, z-šterov je sebė z málov familiiov lákučáro.

Siromák je bło, ně je nihao za seboim nikše vrėdnosti, sirotá žena je brezi podpore, vdovica postánola, cecátji sinek pa brezi očė sirotič grátao.

Od toga je ešče žalostněša nesreča dosėgnola to vbōgo familijo, ka je za pō leta i žena odhájala za možom i sinek je sam ostao.

Vn težkom betěgi je čůtřla, ka i ona tůdi odhájati má, k-sebi je dála pozvati odsėbe starěšo, jedino sestru i prosila jo je :

— Drága Terka sestra ! Čůtim, ka vu etoj noči morem mrėti. Mirovno bi odhájala vu grob, ár sem se že tůdi dála spovedati i důšo sem gospodnomi Bōgi porōčila. Ali vídř etli tō nevolno dětece, za tō me krōto boli srdcé. Što bode njega zgájajōča dojka, po mojoj smrti ? Za Gospodnoga Bogá miloččo te prosím, vzemi k-sebi mojega sirotiča. Věm i ti máš ednoga lákšega, cecátjega pojbiča, daj etomi tůdi z-řistoga, ka tvojemi osřáne, daj njemi edno malo maternoga mlėka cecati. Neželėm ti k šenki. Tvoja naj bō ona telička, štera de že kleti dojna, i prasė sem tůdi tebi namėnila dati. Gospodin Bōg te blagosloví Terka sestra. Po tom je naveke zamůčala.

Tak je přiřao té sirotič vu Terke tetice hižo. — Odnut se je začnola njega mantra. Na brez materė gōrlavoga prařiča bole skrb májo, kak na sirotiča pojbiča. Sirotiča pojbiča vu cote zasůčėjo i za pėč ga potisnejo. Tam je lehko

Reformácie, verepoprávľanja svétek,
oh dáj nam môč na Božo, Kristušovo
erbijo, štero nam je naš veliki reformátor
Luther Márton dao prav spoznati, nigdár
nezatájimo i nezaprávimo, nego živémo
žnjôv právo, pošteno krščansko evangeli-
čansko živlênje. H.

Vragà zgánjajôča ténta.

(Pisao Kozma Andor, poslovenčo Flisár Jánoš.)

V-Wartburgi i dnes kážejo
Čarno lišo gor' na stêni,
Od štere nam tô právijo:
Ka je tam bio Luther skriti.

Kak z-Wormsa domô idôči,
Ga podpornik dá zgrabiti
Ino pred neprijáteli
Tá vu gvúšno mesto skriti.

Tê so ga nindri nê vidli, —
„Zemla ga požrla gvúšno“,
So si vu sebi mislili
I radüvali se gnúšno.

— Bôg drági, — sto preblva tam?
Píta endrúgoga vnožina.
— György gospodin, míli gôst sam,
— Odgovárajao držina.

Za Gvörgy gospodna što mára!
Ár je na stráni protivnom
Pravica nê bila znána,
Ka bi György bio Luther Márton!

Gda so slugi spát odišli,
Márton je sam verostüvao,
Pred seboj je meo dvê knigi,
Štere je čteo i žnjí pisao.

Grčke, te ove héberske,
Trétje záča on písati,
Vu nemščino prestávlene,
Biblio doj obračati.

Vsák' dén, kak se je zorílo,
So ga vidli tam broditi,
Z-delom se paščiti vrêlo
Ino gedrno brigati.

Ednôk, kak se v-ednoj nôči
V-dúši, v têli v-njé porôči,
Stálno verje: ka v-toj knigi,
Se večni žiték svedoči!

Litere edno za drúgov
Hitro meče, pero škripíle:
— „Pravico trbê! Pravico, —
Či se svêť z-vragmí osíple!“

I kak píše, prot polnôči
Njemi veter vgasí posvêť,

čeres pô dnévov jôkao, dokeč ga je štoj po-
gledno. Či je pa že trnok bréčao, so njemi
skúhali níkše pitjé, ali so njemi pa v-palinko
namočení faládec krúha potisnoli v-lampe, naj
odnjega ômuten gráta.

Kak se je hoditi apo, vsígdár je na cesti
lankívao. Čeres dni je na ednom mesti v-pěski
ležao na obráz obrnjeni. Po nedelaj njemi je
nišče nê pravo: „Hodi, ka čisti gvant dobíť“.
Grinte i zámaz, so se samé odsébe doli zlíščile
žnjega. Či je k-obědi fallo pri stôli, nišče ga je
nê zvao i poiskao. Tak ga je gono glád od
edne hiže kúnje vu drúgo.

Gda je že vékši zrásao, ka so njemi hasek
vzéli, žibke, prásce je mogao pásti, v-dero so ga
dáli k-güncom za pogônáča, v-leti so ga kak tak
ešče trpeli. Ali v-zími, gda je nê bilô dela, so
njemi ni jesti nê dálí: Govoréči: „Što nedela,
naj ne jê“.

Tak se je v zímí pá siromaček od hiže —
do hiže stepao i kôdívao. Na njega detinstva
hištóriov se je ešče kamnatrdó srdcé zajôkalo.
Do desét lét starosti njemi je poprěšno imé
bilô: Občine sirótič. Nikoga je nê bilô, ki bi
ga za svojega vzéo i skrb meo na njega. Tak
je hodo od hiže do hiže. — Eti i tem so njemi
dálí kaj malo jesti i kaj stároga, cotavoga gventa.

Ali, kak je že čedněši grátao, je naprê vò
zbrodo i zvedo, gde gostüvanje, krstitje, koline,
ali kákšea diúga skrb jeste i bode, se je tá pri-
lékao i zdrúž, že so ga bole poznali, kak
lagov pènez.

— Tú je občine sirótič, idi i vrži njemi
eden faládec vrtanka, pogače, čonté merá!

Včási, včási je puno turbo prinesao domô
dobroga spečenjá, krúha. Sráno si je ga pod
oslíco, ali v-štali pod jaslí i pod senšček. Terka
tetica ga je tákšega hípa naglédnola i gda je z-

Kmica ga vzeme okôli:
Protiví se žnjím důšnavěst:

Ně je vrědno za pravice
Volo v-nevaren boj idti,
Kak zvirína skltati se
Nindri obrambe ně náidti!

Trpeti grěhšno preklěstvo
Za hrbtom ino nazôči
I ogrizávanja gnůstvo
Poslůhšati zôči — vôči.

Pretrpeti mantrníkstvo,
Mágljesmrt, ogrizávanje,
Pa vsáke féle božníjo,
Bojdikaj ošpotávanje!

V-Martina glávi tō štrmí,
Trôsi se vu tēli cēli —
— Zdranfa se — i — ni — ka vídi?
Šatan stojí tam pri stēni! . . .

Ně, kak eden grdi strahšnik,
Samo dôb je masna, jálna!
— „Njáj tá, ka si začno Martin!
Povrži tá dela kvárna.

Nedráždži višje oblásti,
Nebrsaj prôti glavárstvi!
Pravico njáj mirno státi,
Tak dobíš njajem milosti.

Edno si máš zamerkatí,
Ka je ta nájvėkša mōdrost,
Sveľsko čednost obarvatí:
Múčati, — kázati krotkost.

Kí se Bōgecōv zemelski
drží, — kak čedno on činí!
Či bār dnes, kak kōdiš zaspí,
Na ůtro se bogat zbūdí!

Márton slíhša zapelávca —
Ah, kakšté se prilízava:
— „Či cēli svēt sam vrąg bode,
Poslůhšao ga bogme nede!“

Gléda strahšnika v-bibori,
Kí stojí, kak kardináliš,
Ali Márton vu prglšči
Stiskáva že kalamáriš.

Popádne ga i v-Šatana
Ga z-cēlov močjōv tak prášči,
Kako Dávid z-frečov nigda,
Gólijáta v-glavō pozdráví!

Glážek črepne, — ténta špricne —
— Gde je strahšnik?... prázno mesto
— Kak se je zosagao norček,
Gda je vido čarno ténto!

Od ténte se Šatan bojí,
Stōkrat bole, kak kadiša,

dōmi odišao, je tō bōgše vkraj spobrála. Jeli so
žnjega ti dománji i tūdi prásci.

Že je v-desětom leti blo, gda se je njega
šorš preobrno. Ednōk, eden zimski mrzeo večer
njemi je telice mōž pravo:

— Števí, ti vzemi kōpenjek ino idi v-štalo
spát. Alí hitro!

— Vě bom šō.

— Ne šlefeči mi več, ti bojdikaj čondraš,
nego se mi spucaj od ôči. Z-glavōv se prôti
dveram obrni i spi, kak závec. Ôči ti naj na
polojno odprēte bodejo, vūha pa spoj. Dosta
tōvajov klantiva zdā vu etom kráji, či bi ti najšli
Štérno odegnaťi, ti vōobrném šinjek.

— Kakda naj ležim jas z glavōv prôti
dveram, da lákše poknje jestejo na njí, ka ešče
pesnico lehko vōpotisnem na njé, kōpenjek mi
je pa nateľiko razčěsaní, ka se niti miš nebi
mogla v-njem skriti.

— No nebrbraj mi dosta, nego idi na svo-
je delo. Lůknje z- slámov spozatekni, pod glavō
si dení pūšel slámě. Razmo si? No zdaj pa
hajda!

Ka je vedo slromaček? Šō je, kama so ga
poslali. Či bi ká pravo, tak je li vse on kriv.

V-štalo pridōč, je nájprve pogledno, či je
tam Štérna krávčica? Potom si je kotič narědo
k-dveram, notri se je zosúkao v-stō lůkenj
majōči kōpenjek, glavo je v-slamo potisno, ali
ně je mogao zaspati. Stráh ga je tūdi bilō, i tak
mrzel vōter je pihao na dvér poknje, kak da bi
njemi glavō kálao. Že je pōnōč bíla i ešče je
megno ně.

Pōbrao se je, gori je stano i v-sénšček si
je légao. Tam je li hitro zaspao. Ednōk se njemi
je jáko čūdna senja senjala.

Senjalo se njemi je, tak da bi ga štoj grlo
i pravo njemi:

Ona ga bole prestráhlí,
Liki, kakšté dobra dúša.

Mála svêča znôva gorí,
Pà presvêti feobno hižo,
Nevidi drúgo na stêni,
Samo edno čarno lišo.

Tak se zgôdilo v-Wartburgi,
Či gda koga tá pela pôť,
Zvê, ka je tam vrág pregnání,
I z-téntov stirani ednôk.

Ka ténta vrágé zmetáva,
Tô njéno môč dobro poznam,
Vúpam se tú, ka pomága,
Nücam jo prôti hüdôbam.

Či je bár glih moja rôka
Nê kak Wittembergska močna,
Ali záto je nágibna
Vragé zganjati gotova.

Ár, kašté hüdoga jeste
Na svêti, tim nepravíčnim:
— Naj me moj Bôg kamšté dene,
Ténto njim vu glavô práščim!

Z vere se spravičamo.

(Rečí našega reformátora Dr. Luther Mártona.)

Človeča dúša nema nikaj ni v nébi ni na zemli v kom bi živêla, pobožna, slobodna i krščanska bila, zvün svétoga evangelioma, bože rêči, od Kristuša nazveščávane, kako tô On sam pravi, Jan. 11.: „Jaz sem goristanênje i žitek, ki verje vu meni, ne merjé na veke“; rávnotak v Jan. 14.: „Jaz sem pôť, istina i žitek“; rávnotak v Mat. 4.: „Človek ne živé s sámim krúhom, nego z vsákov rečjôv, stera z vúst boží shája.“

Záto moremo gvúšni býti, ka dúša lahko vse pogrêša, samo božo rêč nej, i brezi bože rêči nej nikaj nemre pomočti. Če pa má božo

rêč, nikaj drúgoga ne potrebúje, nego má v njej zadosta hráne, radostí, míra, svetlosti, pravice, istine, modrosti, sloboščine i vsega dobrega povôli. Záto čtêmo v žoltáraj, zôsebno pa v 119. žoltári, ka porok ne kričí za nikim tak, kak za božov rečjôv. I v sv. písmi se za nájvêkšo kaštigo i srd božo drží, či Bôg vzeme od lidí svojo rêč, i za nájvêkšo miloščo, če svojo rêč k njim pošle, kak je v 107. žoltári napisano: „Poslao je rêč svojo i njé zvráto.“

Stera je pa zdaj tá rêč, štera tak velko miloščo dáva i kak se je náj poslužim? Odgovor:

Negeni se, ár vmerjêš. Nikák drúgi se je pa pri jaslaj motao eden čas, na štero njemi je tisti, ki ga je davio, pravo:

— Ka brapráš? Prêk vreží vajat.

Natô se je Števi zbúdo. Ki ga je davio, ga je nindri nê bilô, ali tak da bi ešče itak čúto njegovi rôk stiskávanje.

Števi je gori skočo i poslúhšao je. Nindri nikêga glása je nê bilô. K-konci je ošlátao vajáti zgláviček, na šterom je bio eden falat dojvrêzane vajáti. Dônok je istina, ka se njemi je senjalo. Totá je Šténa. Niti je nê mislo na tô, ka bi vérti zgláso kvár. Bôgvari? Nasè je potégno kôpenjek, v-rôke je eden kolek popadno, natíhoma je prêk dvorišča šô i odišao je širomaček po svêti.

— Néba je puna zvêzd bila i jáko je krepk mraz bio. Ali Števi je nê tak od mrazi, nego od stráha drgetao, Večkrát se je nazá zgledno i tak, da bi tô čúo kričati: „Zgrabte

ga, zgrabte ga!“ Že je proti zorji bilô vrêmen i on je ešče vedno bêžao. Nê je vzéo na pamet, ka je že obrúdo. Ali ednôk je pa li môč vzéo nad njim trúd i mraz. Pomalê je začao bêžati, zalecao se je, komaj si je odúhávaio. K-koncovi je nateliko obrúdo, ka si je malo doj seo počivat. Počivao si je, počivao dugo, tak da je zâspao na jednoj grúdi.

Zemelski gospôd se je pelao rávno po onoj pôti, z dvema sŭrkama. Gda so tá prišli, gde je Števi spao, sŭrki sta naednôk stanole i frkati začale, pa so vô z-štrang skočile.

Zosagao se je gospodin, pa kočíš túdi.

— Idi i pogledni, ka jeste pred kobilami? — veli zemelski gospôd.

Kočíš doj atôpi, z-nôgov malo gene tisto, ka jeste, i pravi: tô je zagvúšno níkši pojeb.

— Pogledni ga što je?

— Tak se mi vídi, ka je občine sirotič — — erčé kočíš — ali kak se mi vídi, že nega v-njem žítka.

Nikaj drugoga, kak predga, od Kristuša glášena, kak jo evangéliom zdržava, štera je takše nature ka čuješ svojega Bogá k tebi gučati, kak je vse tvoje življenje i činjenje máno pred Bógom i moreš z vsem, ka v tebi jeste, na veke se skvariti. Če prav verješ, ka si grěšnik, moreš nad sámim seboj zdvojiti i vadlúvati, ka je istinska rěč proroka: „O Izrael, v tebi nikaj drugoga nega, kak tvoje skvarjenje, samo pri meni je pa tvoja pomoč.“ Naj se pa rešiš sebé i od sebé, tó je od svojega skvarjenja, te tá postávi pred svojega lúblénoga Sícá Jezuša Kristuša i ti po njegovej živoy i tróštajóčoy rěči dá povedati: Ti se Njemí moreš s krepkov verov podvržiti i se batrivo v Njem vúpati. Te se ti zavolo té vere vsi tvoji grěhi odpústijo, vse tvoje skvarjenje se obláda, ti boš pa pravičen, istinski, zmérjen, pobožen, vse zapóvedi spunjávajóči, od vsega sloboden, kak Pavel apoštol právi v Ríml. 1.: „Te pravičen bode z vere živo“ i Ríml. 10.: „Ár je konec právde Kristuš na pravico vsákomi vervajóčemi.“

Záto bi tó moglo biti vsej krščanov edino djánje i óprávicá, ka bi božo rěč i Kristuša prav osnáváli v sebi, tákšo vero vsigdár hránili i krěpill. Ár nikše drugo djánje nemre človeka za kršćenika napraviti, kak Kristuš právi Židovom v Jan. 6. Gda so ga náimre ptáli, ka náj činijo, da bi boža dela oprávlali, njím je pravo: „Tó je delo bože, náj verjete v onom, šteroga je on

poslao.“ Záto je prevelko bogástvo práva vera vera v Kristuša, ár s seboj prináša vse blájženstvo, vzeme pa vse skvarjenje, kak Márk právi naslědnje: „Kí bode vervao ino se okrsti, zveliča se, kí pa ne bode vervao, skvari se.“ Tó právi tūdi Pavel v Ríml. 10: „Če se s srcá verje, tó človeka za pravičnoga včini.“

Kak se pa tó zgodí, ka vera sama zná človeka pobožnoga včiniti i brezi vsakšega djánja tak preobilno bogástvo dávatí, či so nam pa tak vnóge zapóvedí, zákoni i djánja zapovedana v sv písmi? Dobro si moreš zapómni, ka vera sama brezi djánj te včini pobožnoga slobodnoga i blájženoga, i moreš znati, ka se celo sv. písmo na dvójo rěč razdelí, šterivi sta: Zapóvedí Bogá i obečanja. Zapóvedí nam predpišejo vnóga dobra djánja, ali stem so ešče nej spunjene. Zapovedávajo samo, ne pomágajo pa, včijo, ka moremo činiti, ne dávajo pa móči k tomí. Záto so samo na tó postávlene, náj človek vidi v njih svojo slabost k dobromi i se navči nad seboj zdvojiti. Záto se zovéjo tūdi Stári zákon i slišijo vse k Stáromi zákoní.

Potom pa pride tá druga rěč, bože obečanje, i právi: Ščěš vse zapóvedí spuniti, se svojega húdoga poželěnja i grěha osloboditi, kak te zapóvedí silijo, ovo, veri v Kristuši, v kom ti obečam vso mloščo, pravičnost, mirovnost i slobošćino. Ka ti je z vsěmi djánji zapóvedí nemogóče, tó de ti mogóče po veri. Tó je pa Nóvi zákon Gospodna. Poslov. D.

Včasí sta ga na kočij djálá, v tople gúnje sta ga zasúkala i pelala ga v-kaštel. Te milostiven gospodin Fúzešy je doktora dao prízvati, tečas so ga otávlali, ribali, ka je oživo.

Več so ga ně odpústili z-kaštela. K-parádiš-kočiši so ga prěk dálí za pomočnika. Joško kočij je nateliko dober blo k njemí, či bi njegov sin bio. Včio ga je, na vsa dobra ga je pobúdjavao i pojbar je lepó gori jemao vuvsem.

Či boš se dobro oponášao Števi i vrli boš, ti bodeš za menom porádiški kočij, že boš vido!

Gospodin je tūdi jáko polúbo Števeka. Ferenc gospodiča je on bio plđentar. Žnjim je jahšo, po lovini hodo, i gda so Ferenc gospodiča k-vojákom notri pózvali, te stári plemeniti gospodin je éto pravo:

— Števi esi čij! Moj sin zdá more idti k-vojákom, mogóče ga i v bojno odženějo, ár vogrin, či vu bajo pride domovina i král, žitek

dá za njidva na áldov. — On odide, ali žnjim boš šó tūdi ti moj sin. Znáš, ka sem vsigdár dober blo k tebi. Zdaj pa ti boj dober k-mojemi sini. Pazí, naj ga kákša nesreča nedođe, vsigdár tam boj žnjim, ár ta obá vu ednom batalioni slúžila. I či z-poštenjom nazá prideš, ti bodeš moj parádiški kočij. Si razmo?

Razmo sem plemeniti moj gospód, včini, ka so mi zapovedali.

Tak je šó Števi, zdá že Števan z-Ferenc gospodinom za vojáka. Ferenc gospodin se je prve oslobodo vó, ali Števan je dvanáset lét slúžo i tam bio. (Dale.)

„Tó je nájbógše znaměnje dobroga djánja, či oni, šterim z njim slúžimo, nej so samo nezahvální, nego ga celó s hūdim povrnějo.“
Luther.

Biblija naša svéta kniga.

Biblija je svéta edna nájbole lúbléna i túdi nájbole pregánjana kniga. Lúbléna je tistim, ki Bogá lúbijo, pregánjana pa od tisti, ki so Bôgi neprijátelje.

Nega ešče edne knige, štero bi tak dostakrát žéžgali, pregnali iz rázni držav, prepovedali čteti, liki tó.

Próti Bibliji so se bojuvali z sáblom i oblástjov, ali premágati i vničiti so jo nê mogli. Večkrát so razglásili njéno smrt, i Biblija dónok ešče dnes dén živé, i stoji močno kak pečina v morji, obri štere nájmočnejše valóvje nema oblásti. Biblijo túdi za knigo knig mámo navádo imenúvati. I prav, ár je tó svéta nájznamenitejša, nájbole razšírjena i nájbole čúdna kniga.

Svoje velko preštímanje tomi má zahváliti, ár je njéni spravitel skóz pobožni lúdi sam živi Bôg.

Póleg toga je Biblija svéta edna nájstarejša pisana kniga. Njéno preštímanje povékša njéni plemeniti cil. Biblija je bila záto správljena i pisana, da naj od Bogá odevdárjeno človečanstvo znóva nazájprípele i zvelíča.

Biblije velko preštímanje kaže túdi tó, da je tá kniga v tekáji stó i stó lét vsigdár prvo i glávno rěč méla med različnimi verskimi boji i pri razprávi različni vadiúvanj.

Tó právi, da je ob prilíki v Nicei držanom žinati 325 ga leta odpréta Biblija na eden visiki stol bila položena. Té stol je višiji bio liki trónu navzóčega casara, tó glaséča, da je na tom žinati nájvišije preštímanje, ešče od casara vékše, — Biblija.

Angleži gizdávo glási, i trdí, da oni svoje države móč, bogástvo, veličino, tistomi blagoslovenomi vplívi, morálnoj i dúhovnoj kulturi májo zahváliti, štera je iz odpréte Biblije prihájala i prihája ešče dnesdén. Pri angleški bírovijaj ešče dnesdén z na Biblijo položenov rokóv trbej priségati.

Scott Walter, znameniti škotski pisátel, je na svojoj smrtnoj posteli svoje lúbléne na tó proso: Dajte mi knigo! Štero knigo, so ga oni pítali? Samo edna kniga jeste na svéti, je on odgovoro — tó je Biblija.

Biblija je túdi svéta nájbole razšírjena kniga. Nájdemo jo v králevski palačaj tak, liki pa v kučicaj síromákov. Na svéti vsáko leto preveč dosta knig dájo štampati, ali niti edna kniga se

nemre tak razšíriti, kak Biblija. Túdi nájbožši pisátelov knige je težko razšíriti v 200—200 jezéro falátov. Próti tomi pa Biblija vsáko leto v 10—15 milijónov falátov pride med lúdstvo, ka v deseti létaj žé 100—150 milijónov poméni.

I tá velka vnožina Biblije več kak v 800 različni jezíkaj i dialektušaj pride v roké lúdi, dnesdén že túdi v ciganskem jezíki. Pítam jeli jeste na svéti ešče tak razšírjena kniga, liki je pa Biblija? Bogme, ešče niti približno nega tákše knige.

Brat i sestra, jeli že máš svojo lastívno Biblijo?

Túdi tó sam pravo v začétki, da je Biblija svéta edna nájbole čúdna kniga. Od tákši čúdni dogódkov nam govori, od šteri nobena drúga zgodovínska kniga nemre dati računa, kak tó da slépi vidíjo, glúhi čújejo, plantavi i z žlakom vdárjeni hodíjo, nečísti čistí postánejo, i mrtvi gorístánejo.

Zvún toga nam túdi iz nature pokáže čúde: morje se na dvá tála razdeli, iz pečine čista voda tečé, zemla je z manov prestréta, figovo drévo se posúši, vihér se vtiša.

Biblija je túdi záto čúdna kniga, ár ki jo čté, njega popolnoma preobrné. Iz nevernoga veren postáne, iz nepobožnoga pobožen, iz gréšnika čistí iz skópoga dobročinéči, iz bojazlivoga batríven, iz lagojega krotek, iz zvišenoga ponízen, iz nevúpajóčega vúpajóči, i tó pa tak i tisti, ki rad i paščívno čté Božo svéto rěč.

Domá iz edne mále vési v temnici sedi eden mladénec. Na smrt je obsojeni, ár je svojega bližnjega vmôro i okradno. Kak miloščo proséče prošnje rešénje čáka v temnici, za čtenjé Biblijo prosí. Dúhovnik, ki ga vsáki dén obíšče, ga píta: Brat, jeli si prle domá túdi čteo Biblijo? Rob na tó etak odgovori: Či bi jo čteo, te bi nê prišo esi!

Nájbole čúdna je pa Biblija záto, ár žnjé sam živi Bôg guči k nam. Ki tó knigo čté, on si z živim Bôgom zgučáva. Záto pa tó knigo ne imenújemo zaman za „Božo Rěč“. Ár v toj knígi Boža rěč jeste, záto je vekivečna i nepremenliva. Brat i sestra! Túdi ti čti tó knigo vsáki dén, tak túdi tebe preobrné i postáneš bôžši, pobožnejši, poštenejší i túdi blájzenejší. H

Ženski kotiček.

Bôgi se dopádajôči zákon.

Če se bližamo svétki reformácie, prídejo v vse cerkvene liste vnôga razprávanja od nášega veľkoga reformátora Dr. Luther Mártona. Dosta se piše od njegovoga veľkoga dúha, od njegove globoke i čiste vere. Ali malogda se piše od njegovoga osébnoga živlénja. Zôsebno pri nás, v našem „Dúševnom listi“, smo rëdkogda čteli od njegovoga družinskoga živlénja. I rávno tó živlénje z ženôv i decov bi bila šôla za nás. Nej je bio samo veľki dúh, ženíálen znanstveník, popraviteľ kráčanske vere — bio je túdi človek. I tó je nájvékše, ka more doségnoti stvorjénje na etoj zemli — býti na boží kôp stvorjení človek.

Njegov zákon z Bora Katarinov je bio pél-da za vse hišnike. Svojo deco je vzgájao v Bo-žem dúhi, v poštenosti i v poštúvanji do svoji starišov. Je tó nej nájvékši dokáz za njegovo vernost, za povézanost z Bôgom?

Ka známo od Bora Katarine? Bila je núna, kak je bio Luther Márton barát. Obá sta najšla pôť do práve vere, obá sta prerazmila z Biblíje svetost hištva.

Luther se je po vnôgom bojúvanji s svëtom v leti 1525, v 42. leti svoje starosti, oženo. I Bora Katarina je poznála zapôved Božo, (Pavei I. Kor. 11. 3.) „ka je vsákoga možá gláva Kristuš; gláva pa žené je môž; gláva pa Kristušova je Bôg“. Tak je povedano v Svëtom písmi i tëm rečám se v deněšnjem časi veľka krivica godí, ár možjé mislijo, že so gláve nad ženámi, te túdi májo oblást nad njôv. I ništerna žena je práva mantrnica v svojem zákoni, môž jo kréga i man-trá i njegova oblást nad njôv njemí ešče dovoli, ka jo sirôvo zbije. Tó je pa nikak nej velo Bôg! Podložen býti, se nikak ne právi, rob býti. Dr. Luther Márton nás nači včí! On sam právi: „Nájlepše živlénje je, živeti z vernov i poníznov túvárišícov v miri i jedinství, z málím zadovolen býti i Bogá hváliti!“

Najšla sem písmo, štero je píso te veľki reformátor leta 1546 svojoj ženi i v šterom se nájbole vidí njegovo veľko spoštúvanje i lúbézen do túvárišice. Písmo se glási: „Pobožnoj i skrb-noj gospej doktor Lutherovej, mojoj milostnoj i lúblénoj ženi! Milošča i mir Tebi vu Kristuší! Predrága moja túvárišica! Prijázno se Ti zahvá-

lim za Tvojo veľko skrb, štera te za mojo volo ne dá spati“. Med drúgim právi: „Jaz skrbím, gde Ti nigdár skrbeti ne hénjaš, ovak bi nás zemla požrla“. I na konci se písmo glási: „Moli i pústi Bogá skrbeti, ár: Vrží Tvoje skrbí na Gospôda, On se skrbí za Tébe“.

Tó je bio náš reformátor, kak človek.

Leta 1542. njemí merjé nájdragše dëte, 14 letna Magdalëna. Njegova bolečina i žalost je bila rávno tak veľka, kak od drúgi starišov. Ali bio je v svojoj žalosti náčiši, kak vnôgi lúdjé, šteri žalost protivinstvo búdi prôti Bôgi. Veliki človek Luther Márton je pri škrinji pravo: „Drá-ga Magdalëna, kak dobro se ti je zgôdilo, gori-stáneš, svetla kak zvézda, kak sunce. B'ájženi so oni, ki v Gospodni mérajo. Ti si jo dao — ti si jo vzéo, dičeno bojdí Tvoje imé!“ Tak je ža-lúvao Luther Márton.

Njegovo živlénje je preteklo puno boja, puno bridkosti, puno nevarnosti, ali dô-nok je ostao človek, dober túváriš, dober oča. Svët ga je dičo za nájvékšega reformátora, nesmrtnoga dúha, ali nam je nájdragši kak člo-vek. I ništerni med nami se ga náj spomína, tak móški, kak ženska, naj se spomína njegovoga hištva. Živeti v lúbéznosti drúgi do drúgoga, spo-štúvati eden drúgoga, vzgájati deco v dúhi Bo-žem, to nás naj včí s svojov pëldov náš veľki reformátor Luther Márton i njegova ponízna i skrbna žena Bóra Katarina.

Frida Kovátě.

„Tó more býti veselje i radost krščan-skoga srcà, ka bi rado vidlo vnôge nájtí miloščo i dičiti Bogà.

Luther

*

„Lúdjé hodijo i činijo, kak da Bôgi nikaj ne bi bili dúžni, nego bi vse od sébe meli. Zátó pa ni edne dobrôte nemrejo z radostjov vživati.“

Luther

*

„Grěšnik lúbi grěh, odúřjáva pa Bogá. Bôg pa lúbi grěšnika i odúřjáva grěh.“

*

„Túdi če si na právoj pôti, te lahko pohodijo, če sediš. Zátó vstani, brat, sestra, pa hodi z nami na delo!“

Ka je ščeo Luther ?

Naši protivniki vnôgokrát s tem mislijo menjeverdnost evangeličanske vere dokázati, ka právijo : Tô vero je Luther Márton nastavo, ona je tak nej tá stára krščanska vera, vera Jezua i apoštolov, nego nikaj nôvoga, nikaj človečega, zablôda od edne, práve i občinske sv. materé cêrkve.

Celô med nami se nájdejo ljudjé, kí v svedôstvo svojega neznánja zgodovine svoje cêrkve právijo, ka je „našo vero Luther Márton nastavo.“

Što količkaj pozna egodovino reformácie, tisti zná, ka je Luther nej ščeo níkše nôve vere nastávlati. On se je niti nej ščeo lóčiti od pápinske cêrkve, nego ščeo je svojo, tô je pápínsko cêrkev, reformirati, popraviti, gda je spozno, kak daleč ja zašla ona od Kristušovoga návuka i apoštolske cêrkve.

V začétki je Luther tak lehkoveren bílo, ka je mislo, ka de se cerkev dála opominati i pústiti poprávlati.

Ali sledi je že zarazmo trdovrátnost svoje cêrkve, kak ednôk dobesédno piše : „Pápa s svojimi nemre trpeti, ka bi ga reformirali, ár rêč reformácia v Rími bole odúrjavajo, kak grom z nébe, ali pa sôdni dén. Kak eden kardinál právi : „Púстите je jesti, píti i delati, ka samo ščéjo, ali ka bi nás reformérati ščeli, tô si ne dopúštimo, próti tomi se moremo bojúvati!“

Luther je samo te stôpo vó s pápinske cêrkve, gda ga je ona prekúnola.

Luther i vsi drúgi, kí so ostavili pápínsko cêrkev, so pa nikak nej mislili kákšo nôvo vero nastáviti, nego tô stáro, právo krščansko vero so ščeli dale živeti.

Reformácia je nej začétek nôve vere, nego povrnénje nazáj k návuki evangelioma.

Lutheri se je v njegovej borbi predvsém za čistost návuka šlo, kak pá sam právi :

„Návuk moremo prav razlôčiti znati od živlénja. Živlénje je túdi pri nas húdo, kakkoli pri pápíncaj. Záto se s pápinci ne štúkamo zavolo živlénja, nego zavolo návuka. Ne gučim v prvom rédi od njihovoga žítika, nego od včénjá. Jeli protivnik prav včí, záto se mi ide v mojem pozvánji i v mojoj borbi.“

Záto se je Luther, gda je v Wormsi pred casarom stao i so ga pózvali, náj nazájvzeme

svoje včénjé, na sv. pismo zezávo. Niti piknje je nej bílo gotov popústiti, zvún če bi ga osvedočili s sv. pisma, ka je blôdo : „Če me ne osvedočíte s svedôstvom sv. pisma ali zdrave pámeti — ár ne verjem niti pápi, niti koncilom, ár je očivesno, ka so vnôgokrát blôdili i si protivili — te osvedočení ostánem s svedôstvi sv. pisma i moja dúšna vést de navézana na božo rêč. Nazájvzéli nemrem i neščem nikaj, ár je nej dobro próti dúšnoj vésti činiti.“

Z zgornji rêči pá vidimo, ka se je Lutheri za čistost Kristušovoga návuka šlo, štere edina vretina njemi je sv. pismo bílô.

V svojoj borbi próti človečím zmôtam i zablôdam cêrkve je samo edno mero pozno i ednoga sodca pripozno : evangeliom, sv. pismo.

Ali Luther je nej samo svoje protivnike mero z etov merov, nego túdi sebé : „Predvsém znati moremo, jeli je naše včénjé, štero glásimo, boža rêč. Ár či tô známo, te močno známo na njega zidati.“

Tô so samo ništerne drobtinice z Lutherovoga včénjá, štere nam pa očivesno svedočijo, ka je Luther z vsôv svojov borbov samo tô edno ščeo doségnoti, „náj rêč boža ostáne vsldár.“

D.

Kak moremo popêvati?

(Reči slovenskoga reformátora
P. Trubara).

„Gospodin Bôg nešče samo po sv. písmi, predgi i sv. sakramentaj pripraviti lidí k právoj veri, nego túdi s popêvanjem.

Záto vi, moji lúbléni Kránjci i Slovenci, popêvajte té pesmi v cêrkvi, domá i na pôli rázumno s srcá, premislite, ka zdrzáva vsakša rêč . . .

Ne túlite nerazmeto, brezi vere i brez vsakše pobožnosti . . . Pridrúžte k rečám pesmi cêlo srcé, molte, poste, hválte prav Bogá! I po rečáj, štere té pesmi zdrzávajo, vervajte, Bôgi slúžte, svoje živlénje i stánek ravnajte. K tomi dáj Bôg svojega sv. Dúhá i pomôč. Amen“.

Dr. Luther Mártoni v spômenek!

Pisala: Kovátš Frida.

Nastop dvej dečkov i edne deklina na Reformácijske svētek.

1. dečko : Esi smo prišli dnes v svēto hižo, da naj čestimo spômenek svojega velkoga reformátora Dr. Luther Mártona.

2. dečko : Što je bio Luther Márton.

1. dečko : On je bio od Bogá poslání velki dūh, pobožen i veren mož, šteri je iskao v Svēt-
tom písmi právo pôt žívlēnja.

2. dečko : Zakaj rávno mi evangeličáni čestimo njegov spômenek ?

1. dečko : Ár mi nasledūjemo ono drágo evangeličansko vero, s šterov nas je on spoznao. V svojoj mladosti je barát bio v ednom klôštri. Tam ga je popadno Boží dūh, bojūvao se je za pravico na svēti. Vido je vnôge pogrēške, spoznao je, da lūdjé, stvorjeni po Božem kejpí, daleč vkraj hodijo od zapôvedi Kristuša, našega Zveličitela. Spoznao je, da je vera sáma zablôdila, da išče svoj hasek i kinče etoga svetá, namesto, da bi iskala nebeske kinče.

2. dečko : Ka je mogo včiniti ete mládi barát, sam na celom svēti, prôti celomi svēti ?

1. dečko : Ne je bio sam, ár je bio Bôg z njim ! Raztrgao je verige, štere so ga držale, stôpo v svēt i glásiti začno te právi nepokvarjeni evangélium Kristušov tak, kak je bio napisani. Vero je očisto od vsega, ka so nej Kristuš i njegovi vučenicke zapovedali. Odpravo je veliko cerkevno bogástvo. odstráno vse svetnike, ár Bôg sam je velo : „Jaz sem sam tvoj Gospodin Bôg, ne mej drūgi Bogôv zvūn méne“. I náj vsakši spozna právo kršćansko vero, je Biblijo obrno v jezik, šteroga razmimo i s tēm nam v roké dao Svēto písmo, da naj čtēmo Evangelium i žívēmo po Božoj vólí. Tak smo postanoli evangeličanci.

2. dečko : So njemi lūdjé nej bránili razšíriti njegovo včēnjé ?

1. dečko : Bránili so njemi ! Pregánjali so ga, ali što má tákšega pomočnika kre sēbe, kak ga je on meo, što more kaj onomi ? „Či je Bôg z menom, što mi more prôti ?“ je pravo. I z njim vréd so trpeli vnôgi naši očáki, ali nej so se dáli odvrtôti od svojega voditelja. Daleč po svēti se je razšíro njegov návuk, od dnēva do dnēva se je povékšávao račun njegovi pripádnikov. Gízdávi smo lejko, ka smo tūdi mi evangeličanci.

2. dečko : Gízdávi že, ali je tō zadosta ? Biti gízdávi na veliko delo, štero je drūgi včino pred nami za nás, tō je malo ! Dúžnost mámo našo drágo evangeličansko vero zdržati, tak lēpo i čisto, kak smo jo dôbili !

1. dečko : Deca smo, slaba i mláda, ka lejko včínimo mi ?

Deklina : Slabi i mládi smo, právite, ali rastēmo od dnēva do dnēva, močni grátamo. I kak nam tēlo rasté, tak nam more dūh rásti i tūdi naša vera.

Dr. Luther Márton, velki náš reformátor ! Tvojo herbíjo smo prékvzéli. Delinska srca pridejo k tebi i ti ščējo povedati v globokoj zahválnosti, da bomo obdržali svojo vero ! Nikša nevôla, nikšo protivínstvo nás nemre odrgnôti od njé, v šteroj smo se narôdili. I či de potrebno, se bomo bojūvali za njô, kak si se ti bojūvao za rêč Evangelijoma. Pred tvoj kēp položim bēle korine, tebi v spômenek i tebi v zahválo za tō, ka si za nás včino ! Naša vera pa náj cveté rávno tak čista, kak té korine, naj nájde pôt v vsa srcá lūdi, ki ščējo žívēti pobožno žívlēnje právi evangeličanski kršćenikov.

MIRO DOMAJNKO

MURSKA SOBOTA, Lendavska cesta

(prek od tovarne BENKO)

PRVO PREKMURSKO POGREBNO PODJETJE

PRODAJAM :	Nagrobne vence umetne od	Din 60—
	Mrtvaške rakve mehki les od	Din 160—
	Mrtvaške rakve trdi les od	Din 750—
	Mrtvaške rakve kovinaste od	Din 1250—
	Mrtvaški prtí (šlari) nav od	Din 30—
	Traki za vence od	Din 20—

IN VSE DRUGE POTREBŠČINE !

SKLADIŠČE PRI POKOPALIŠČU.

Sprejemem naročila tudi za sveže vence !!

Izposojam mrtvaški oder (ravatal) in voz.

Izvršujem : kompletno pogrebe, prevoze
in izkope vse po zmerni ceni.

POPOLNOMA DOMAČE PODJETJE !!!

Kméčki gradôvi.

Gradôvi jestejo tûdi pri nas. Zidali so je grofovje. V drûgi krajiuaj jestejo gradôvi, štere so zidali vitézi.

V Erdéli pa so bili i jestejo gradôvi, štere so zidali kmetje i so ešče zdaj lást kmetov.

Vnôge bojne, štere so divjále přek njihove zemlé, so prisilile erdélske kmete k zidanji gradôv, v štere bi se pred neprijátelskov vojskov lahko réšili.

Vesnice, štere so blúzi kákšega bregá ležale, so si postavile na vrhi bregá močen grád, náj bi v vrémenaj bojne v njem najšli obrambo.

Vés v dôli je navádno tak bila postavlena, ka so prebiválci po poprečni ulicaj hitro znali pobegnúti v grád. Vsa držina se je te preselila z živinov i z vsem, ka se je dalô hitro prenesti, za močne zidôve gráda. V veči dvôraj gráda je bilô mesto, gde se je živina pásla. Vsakša držina je méla svojo hûtico, gde je v stiski prebivati mogla. Celô šôla je bila v grádi i mála cérkev s farofom.

Z gvúšnosti svojega močno utrjenoga gráda so kmetje vnôgokrát mogli z žalostjôv glédati, kak je neprijátel orôpo i zvúžgo celo vés. Ali živlénje je réšeno bilô. Sami so na gvúšnom bili za debelimi zidôvi. Ár neprijátel se je navádno nej mûdlo s tem, ka bi po rédi zavzéti ščeo té gradôve, šteri so bránili živlénje kmetov. Navádno se je zadovoló z rôpanjem i vužiganjem.

Ár se je včási li zgôdilo, ka je neprijátel obkôlo grád i ga probo zavzéti, so mogli kmetje tûdi s tem račúnati, ka do dugše vrémen mogli prebivati v na visikom brégi stojéčem grádi. Zgôdilo se je, ka so se kmetje samo záto mogli predati, ár so nej meli vodé. Záto so se nej zbojali dela, ka so več lét kopali svoje stúdenec, dokeč so nej prišli do tálné vodé. Višiši je bio brég, globši je bio stúdenec. V ednom grádi so kmetje celé 20 lét kopali svoj stúdenec, náj je v vrémeni bojne ne bi prisililo pomenkanje vodé k žalostnoj predáji na milost i nemilost neprijátela.

V dosta vékšem račúni se pa nájdejo na Erdélskom cerkveni gradôvi. Skoro vsakša vés má svoj cerkveni grád. Če je v bližini nálmre nej bilô bregá, na šteroga bi kmetje lahko postavili svoj grád, te so utrdili svojo na srédi vési stojéčo církev. Obdáli so jo z debelim zidôvjem, zazidali so na več méstaj močne tôrme za obrambo. Kôli církeve je bila trata, na šteroj

bi živina znala krmo nájtí. Tûdi eti je vsakša držina méla svojo kámro za vrémen bojne.

V nevarnosti so vsi mogli zgrabiti za orožje. Napádajôčega neprijátela so odbijali z rázločnim orožjem, pa tûdi s kaménjem, vrôčov vodôv i smolôv i z vsém, ka so samo pri rokáj meli.

Ešče dnesdén so tej cerkveni gradôvi s tála dobro obarvani, kak spômenek na žmetna vrémna preteklosti. Premočni so bili pač, ka bi je neprijátel zavzéti i porúšiti znao.

I tej spômenki zdávní vrémenov vnôgokrát ešče dnesdén slúžijo za cerkev, šôlo i farof. Pa tûdi one kámre poediní držín večkrát ešče dnesdén slúžijo prebiválcom vési, kak nájbole gvúšen kráj, gde shranjújejo svoje pridelke, mesô, špej i mást.

V tej svoji gradôvaj so naši verebratje zaistino doživlali reči sv. písma: „Gospodnovo imé je trdi grád. Tá odbeži pravičen i je na gvúšnom“.

D.

Rázločni máli glási.

Radosti glás: „Te pravičen pa bode z vere živo“.

Kalendari. Ár so se podragšali tiskárski stroški i se je tûdi cêna papéra zvišala, nam je samo tak bilô mogôče obdržati stáro cêno Evangeličanskoga kalendarija, ka smo zdržétek skrájšali za edno tiskársko pôlo, t. j. 16 stráni.

Dári na Dijaški dom: Šiftár Štefan bančni urádnik s Sobote so darúvali na Dijaški dom 30 dinárov. Srčna hvála!

Cerkveni glásov z drûgi držáv nemremo rédnó objávlati, ár zavolo bojne ne dobivamo cerkveni listov z zvônstva.

Našo verenávučno knígo, „Zgodbe svétega písma“, je narôčo tûdi stárokato-ličanski župni urád v Ljubljani.

Selo. V nedelo, 20. oktobra g. kaplan Čurman, ravnátel Dijaškoga dôma bodo držali pri nas božo slúžbo.

Turobni glási. Zádni mēsec so se odsečili v večnost: s *Soboške fare*: Čarni Aleksander z Dolíne, mrô v bolnici, st. 26 l.; Trokšár Rozalija s Sobote, st. 71 l.; Bajalo Marija, roj. Kúhar, bodonska poštarica, mrla v bolnici, st. 36 l.; Makovec Alojzij s Sodíšinec, st. 20 l. — Z *Gor. Slavečke fare*: 22. sept. Knaus Marija, otrok v 10 mēseci st. iz Nuskove; 8. sept. Haj-

dinjak Terezija roj. Čurman z Dol. Slaveč, mrla v zdravilišči Radenci v 66 l. star., pokopali so jo 10-ga sept. v Kapeli kak neznanko, 28 ga sept. so mrtvo tejlo ekshumirali i so domô pripelali, gde smo jo 29-ga z velikim tájemánjem sprevodili na cintor i jo položili k večnomi počitki. — *Z Križevske fare:* 10. sept. Smediš Eva roj. Hujs, vdovica, Berkevc, st. 85 let; 21. sept. Kūčan Jožef, Križevci 112, st. 65 let; 23. sept. Vaš Ana roj. Sovjak, Selo 52, st. 65 let. — *Z Domanjšovske fare:* Kranjec Terezija ločena v Središči st. 66 l.; vd. Ciffer Peter v Prosenjakovci 80 l. — *Z Moravske fare:* 4. sept. Kūhar Žuža, roj. Gorčan v Moravci, st. 70 let; 23. sept. Škerlak Karolina, roj. Koltai v Tešanovci, st. 29 let. — Vse žalüvajóče náj pomiri Gospodin Bóg, preminjenim pa náj bode Kristuš goristanenje i žitek!

Evengeličanski kalendar za leto 1941 de do 1. nov. gotov.

Dobite ga pri dühovnikaj i v
tiskárni Hahn v Murski Soboti
po stároj cêni!

Dogodki zádnejga mēseca. Dné 9. oktobra se je cēla Jugoslávija z žalostjöv spómnila dnéva, gda nam je morilska rōka v Marseilli pred šestimi leti vzéla kralá Zediniteľa. — Ministerski predsédnik Cvetkovič je izjávo, ka de se s pomočjöv velkoga posojila za jávna dela spreménilo 1 milijón hektárov nerodovitne zemlé v plodno. — Vrédnost klirinške márke se je od 14.80 zvišala na 17.82 din. — Naša trgōvska mornárica je v zádnejem mēseci zgúbila zavolo bojne dvé vékšivi ládji: edna je v Črnóm mōrji zadéla na mino, drūgo je pa v Atlantskom oceáni torpedirala podmornica. — Nemčija, Itália i Japonska so sklenole vojáško zvézo, s šterov so se té držáve zavézale, ka včasi priskočijo svojój zavéznici na pomôč, či bi edno ali drūgo

držávo napádnola kakša držáva, štera se zdaj ešče ne nahája v bojni. V prvóm rédi je namerjena tá zvéza proti Ameriki. — Zavolo té vojáške zvéze se Amerika z ešče vékšov náglícov pripravla na bojno. — Zdržétek razgōvorov med Hitlerom i Mussolinijom, ki sta se pá sréčala na Brenneri, je nej bio objáveni. Misli se pa, ka sta obé držávi sklenole, v prvóm rédi s Sredozemskoga mōrja iztisnoti Anglijo. — Tomi cíli má, po tolmáčenji amerikanski listov, slúžiti túdi ona nemška vojska, štero so Nemci poslali v Romunijo, naj zarvarva petrolejske vrelce, štere so Angleži ščeli prej vničiti. — Angleški državláni so na tanáč svojega posláníštva že zapústili Romunijo. — V Afriki pripravla italijanska vojska nóvo ofenzivo proti Egipti. — Angleži i Italjáni bombardirajo vojáške postojánke svoji nasprōtnikov. — Mussolini je preglédo nóvo motorizérano armádo v severnoj Itálji, štera má slúžiti za bliskovite napáde kdakoli i kdekoli. — Francija je dovolila japonskoj vojski prehod prek svoje kolonije Indokine. Japonci s tem mislijo Kitájski zadati smrtni vdárec, ka jo napádnejo zdaj túdi z juga. — Zavolo razširjanja japonske oblásti narášča napestost med Japonskov i Amerikov. — Med Anglijov i Nemčijov so zráčni napádi vse srditēši. V pretekli dnévaj je doživo London ednoga nájstrašnejši napádov. Okóli 1000 nemški eroplánov je zmetalo na London za 100 vagónov bomb. — Túdi Angleži napádajo Berlin i drūga vážna vojáška i industrijska središča v Nemčiji, Holandiji i severnoj Franciji. — Túdi na mōrji so meli Angleži vékše zgūbe v tovorni ládjay. — Pri Málti je prišlo do pomorske bitke med italijanskimi i angleškimi bojnimi ládjay. Italjáni so zgúbili 2 torpedovki i ednoga rúšilca, potópili pa so edno vékšo angl. križarko, več ládij pa so poškodováli.

Amerikanske štitele Evangeličanskoga kalendarija prosimo, náj si ga sküпно naročijo že zdaj!